

NOVÝ ORIENT

ABSTRAKTY

ODBORNÝ
ČTVRTLETNÍK
ORIENTÁLNÍHO
ÚSTAVU AV ČR
ROČNÍK 73/2018

4

CENA 80 Kč

Od subkultury k federaci – státní kooptace skateboardingu v Maroku

JAKUB NOVOTNÝ

Předmětem této stati je skateboarding v geografickém kontextu Marockého království, konkrétně jeho vývoj z neformální aktivity ve státě podporovaný a v rostoucí míře institucionalizovaný sport. Pojednávám, jak se skateboardové komunity v této zemi tradičně formovaly skrze apropriaci míst ve veřejném prostoru a přejímání západních kulturních vzorů a jaké implikace měl tento způsob formování pro konstrukci jejich identit. Dále se zabývám tím, jak poprvé došlo ke vzniku formálních vztahů mezi skatery a státem díky vytváření lokálních asociací. Následně vysvětluji okolnosti rostoucího zájmu ze strany státních institucí o skateboarding s ohledem na investice do veřejných skateparků a zejména působení Marocké královské federace urbánních sportů (FRMSU). Mým cílem je ukázat diskrepance mezi idealistickým pojetím skateboardingu jako autonomní, zdola kontrolované aktivity a sociopolitickou realitou, kdy se dominantním aktérem v této oblasti stává vnější, státní subjekt. Pojednávám kontext rezistence vůči vstupu královské federace do dění na marocké skateboardové scéně, zároveň však vysvětluji, jak je její působení, především z ekonomických důvodů, skatery postupně akceptováno.

Buddhistická diplomacie Číny II: Snaha získat rozhodující slovo v rámci mezinárodní buddhistické komunity

JAKUB HRUBÝ

Komunistická vláda ČLR již nějakou dobu s úspěchem využívá buddhismus jako jeden z nástrojů své kulturnědiplomatické ofenzivy, jejímž cílem je vylepšení image země a dosažení specifických strategických cílů. Dovolávání se sdílených hodnot skrze Buddhovo učení hraje roli zejména ve vztahu k zemím jižní a jihovýchodní Asie, jako jsou Nepál, Šrí Lanka, Thajsko či Barma. Kromě toho cílí Čína i na světovou komunitu buddhistických věřících jako celek a čínská vláda dlouhodobě systematicky usiluje o to, aby byla vnímána jako přirozená autorita v rámci buddhistické oikumeny. Mezinárodní kongresy, ekumenická setkání zástupců všech forem Buddhova učení stejně jako podpora vzdělávacích institucí odkazují k tradici osvícených vládců indického, potažmo čínského starověku, a jako takové jsou zcela jasným a obecně

srozumitelným vyjádřením čínských ambicí stanout v čele světové buddhistické obce. kulturnědiplomatických aktivit Číny, jež cílí na Indii, Nepál, Šrí Lanku a Barmu, státní podpora a okázalé vyzdvihování buddhismu jsou především projevem snahy státní moci využít Buddhova učení a jeho symbolického potenciálu k dosažení strategických zájmů ČLR na domácí stejně jako na mezinárodní scéně.

Válka ve jménu obchodu: Vznik nizozemské říše a úpadek portugalského panství v Asii (1621–1636)

K A R E L S T A N Ě K

V této studii se autor zabývá rozhodující fází portugalsko-nizozemského střetu o monopol na obchod s kořením v Asii. Tento konflikt započal po vypršení dvanáctiletého příměří mezi Portugalskem a Nizozemskou republikou (1609–1621) a trval mezi lety 1621–1636. Portugalsko se tehdy nacházelo v personální unii se Španělskem, s nímž tvořilo iberskou unii. Její zdroje však vyčerpávaly boje na evropské scéně, kde zuřila třicetiletá válka. Nizozemská Spojená východoindická společnost (VOC) využila příležitosti a pokusila se připravit portugalskou říši v Asii, tzv. *Estado da Índia*, o jeho námořní převahu. K tomu VOC využila rovněž portugalské neschopnosti provést zásadní strukturální reformy a vzájemné portugalsko-španělské podezřívavosti a rivality, jež limitovala jejich spolupráci. Nakonec se VOC podařilo prosadit svoji námořní kontrolu v Insulindii a na Dálném východě a připravit si půdu pro závěrečný střet v západní části Indického oceánu.

Odhalené tajemství Istanbulu: Nevidění uživatelé konopných drog a vznikající problém závislosti v pozdní Osmanské říši

S T E F A N O T A G L I A

Článek je analýzou vztahu mezi Osmanským státem a konopných drog i lidí na nich závislých v pozdním 19. století, a to v kontextu střetu snahy tehdejší vlády o celkovou modernizaci a výchovu produktivních občanů s potřebou zachovat do určité míry pěstování a prodej konopí coby finanční zdroj pro plánované reformy. Dobové názory na drogovou závislost jsou sledovány optikou zachovaných písemných textů, zejména lékařských pojednání a společenské literatury, jež zohledňovaly negativní účinky požívání drog a vykreslovaly závislé jedince coby neproduktivní členy společnosti. Osmanský stát nicméně navzdory morálnímu pochybnostem přistupoval k pěstování konopí pragmaticky, což představuje zajímavou odchylku od představ, jež západní společnost chová o společnostech, v níž je islám většinovým náboženstvím.

Role hebrejské poezie ve formování izraelské národní identity: Natan Alterman (1910–1970) a báseň *Stříbrný podnos*

M O N I K A T I N T Ě R O V Á

Text představuje neortodoxní nahlížení na hebrejskou literaturu s důrazem na její provázanost s židovským národnostním uvědoměním a její politicky angažovanou funkci před i po vzniku Státu Izrael. Akcentuje postavení básníka spolu-utvářejícího kolektivní mínění v židovské společnosti. Teoretická východiska demonstruje na případové studii izraelského národního básníka Natana Altermana (1910–1970) a jeho básně *Stříbrný podnos* otištěné v roce 1947 v deníku Davar. Báseň nazvaná podle citace: „Žádný stát není naservírován na stříbrném podnose“ budoucího prvního izraelského prezidenta Chajima Weizmanna, který vyslovil před americkou United Jewish Appeal v prosinci 1947, je v Izraeli kanonickým textem války za nezávislost, připomínaným na Jom ha-zikaron – Dne připomínky padlých vojáků a obětí teroristických útoků, který předchází oslavám svátku Dne nezávislosti.

Příběh o stavbě chrámu Eninnu boha Ningirsua ve městě Girsu

JIŘÍ PROSECKÝ

Článek představuje první český komentovaný překlad sumerského textu dvou hliněných válců (A a B) vystavených v pařížském Louvru, který popisuje stavbu chrámu Eninnu boha Ningirsua ve městě Girsu v jižní Mezopotámii v době vlády Gudey (22. stol. př. Kr.), slavného panovníka městského státu Lagaše. Hymnus náleží k nejdelším textům sumerského písemnictví (skladba obsahuje 1363 řádky sumerského textu) a je znamenitým příkladem charakteru sumerské literatury, úsporné v líčení dějových událostí, oplývající však barvitým popisem psychických stavů svých hrdinů, prodchnuté hlubokým náboženským citem a imaginací a udivující množstvím barvitých metafor a přirovnání čerpajících svoji inspiraci z okolního světa přírodních jevů i živočišné a rostlinné říše.

